

DORPEN AANPAK IN DE WESTHOEK

- Context?
- Investeer in publieke ruimte
- Kies voor kwaliteit
- Bouw met gevoel
- Faciliteer initiatief van onderuit en grijp kansen
- Hou de vinger aan de pols

DE WESTHOEK?

- 220.000 inwoners in 18 gemeenten
  - 49.000 in de centra van de 4 kleine steden
  - 44.500 in de 3 westkustgemeentenMaar dus ook:
  - 123.000 in dorpskernen en verspreid in de open ruimte
- Ruim 85 kleinere (dorps)kernen
- Groot aandeel open ruimte en landelijke wegen
- Bijzondere landschappen van bergen naar de zee
- Kleinere gemeenten: bestuurskracht onder druk
- 1 Frontlijn van Nieuwpoort tot Mesen
- Beperkt openbaar vervoer, maar vlotte mobiliteit...

1. Invester in publieke ruimte

Onderzoek Universiteit Amsterdam (1997)

59 kleinste kernen

-Bewoners

-Voorzieningen

-Dorpen

Leefbaarheid?

- Schaalverandering speelt belangrijke rol in ervaren leefbaarheid:
  - Schaalvergroting: de regio als referentie
    - Werk en Voorzieningen
  - Schaalverkleining: het eigen dorp/huis als referentie
    - Woonomgeving
    - Samenleven, sociaal klimaat
    - Betrokkenheid
- Afname bevolking in dorpen komt vooral door de kleinere huishoudens, maar ook door aantasting van de woonomgeving

“Hoe meer iemand invloed heeft op zijn omgeving, hoe meer hij er zich emotioneel bij betrokken voelt en er aandacht aan zal schenken, en hoe meer hij geneigd zal zijn om er zorg en liefde in te investeren.”

Jan Gehl, *Leven tussen huizen*, 1978

Strategie

- Opportuniteiten tijdens onderzoek
- Europese middelen!
- Hefbomen:
  - Dorpsversterking; investeren in publieke ruimte
  - Acties rond voorzieningen en doelgroepen
  - Wonen in de Westhoek
  - Imago: 'Op weg naar nieuwe tijden'
- Vanaf 2001:
  - nadruk op ruimtelijke kwaliteit: kwaliteitskamer
  - nadruk op betrokkenheid bewoners!

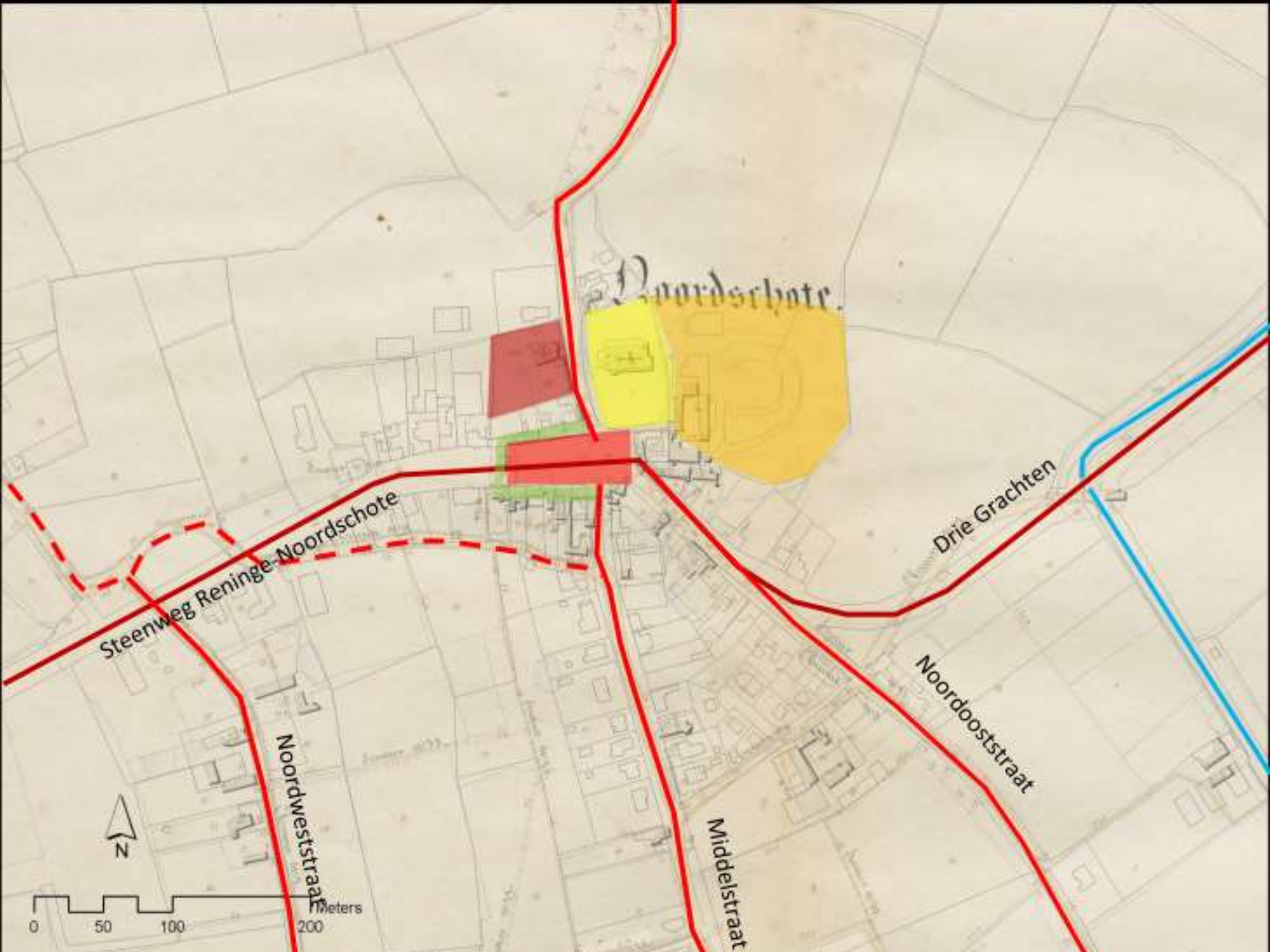
Case Noordschote

Noordschote

Steenweg Reninge-Noordschote

Drie Grachten

Noordooststraat

Middelstraat

Noordweststraat

Litchfield, Massachusetts

Ingezet instrumentarium:

- Dialoog en co-creatie: bewoners mee rond de tafel
- Projectdefinitie; provinciaal reglement kleine Kernen
- Kwaliteitskamer
- Inspiratie via WinVorm
- Dorpenatlas
- ...

Provinciaal beleid:

GERICHT OP DORPEN

1. Datasets kernenonderzoek
2. Dorpsexpertise
3. Dorpenreglement
4. Masterplannen DNA van het Dorp

GERICHT OP HELE PLATTELAND, BRUIKBAAR IN DORPEN

1. Ontwerpersselectie via selectie en oproep WinVorm
2. leadersteun in WH en MWVL
3. PDPO Omgevingskwaliteit
4. PlattelandPlus

www.west-vlaanderen.be/dorpen

2. Kies voor Kwaliteit!

WinVorm

WEST-VLAANDEREN IN VORM

Team Vlaams Bouwmeester

- DOEL: EEN GOEDE ONTWERPER KIEZEN, GEEN DEFINITIEF ONTWERP!!!
- Aanbod aan openbare besturen: ondersteuning
  - Kwaliteit: kwaliteitskamer, voorzitter en extern deskundige
  - Procedure
- In samenwerking met Vlaamse Bouwmeester
- Selectie - Oproep

SELECTIE

WinVorm
WEST-VLAANDEREN IN VORM

Kwaliteitsaanpak loont!

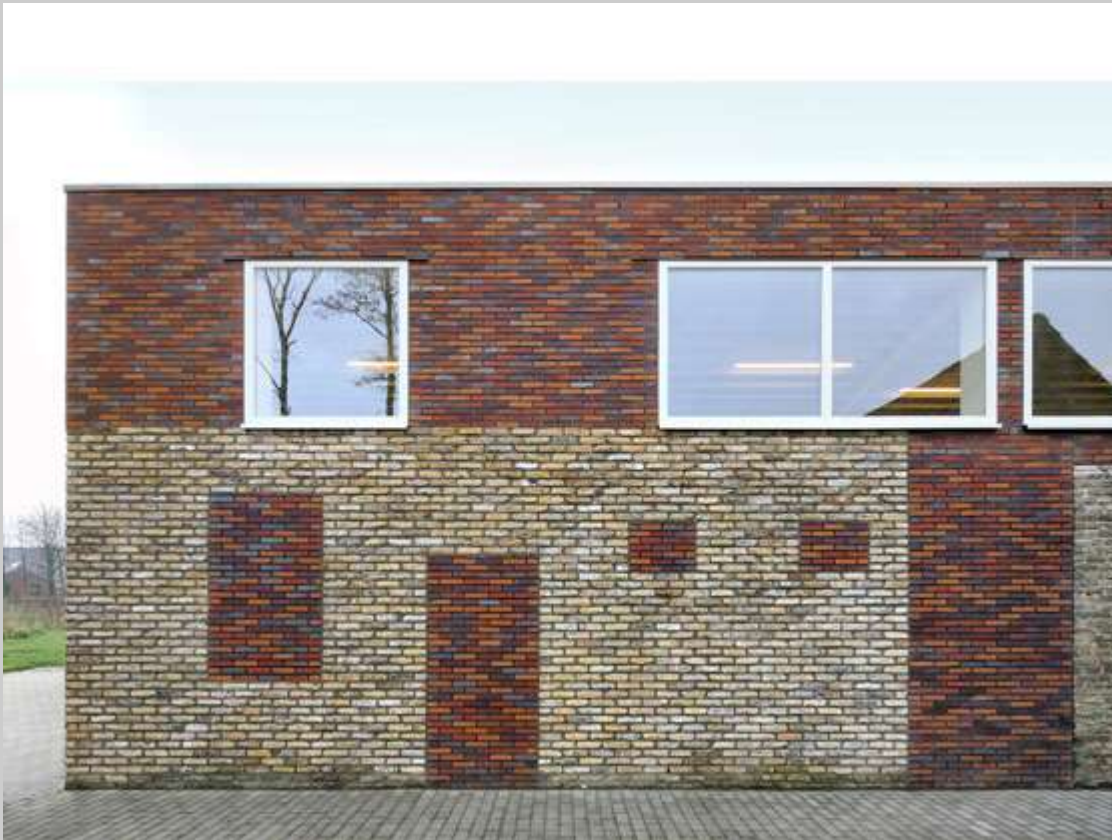
LO - Er bestaat behoorlijk wat internationale belangstelling voor het nieuw administratief centrum op de Markt in Lo. Zo verschenen er al verschillende publicaties in de Nederlandse en Engelse pers en er waren al tal van nominaties voor architectuurwedstrijden. ‘In Londen bestuderen studenten momenteel het gebouw’, zegt Philippe Vierin van noAarchitecten die het gebouw ontwierp. ‘Dat leverde al mooie maquettes op.’ Het administratief centrum wordt ook opgenomen in het Jaarboek Architectuur Vlaanderen. ‘Dit is één van de belangrijkste waarderingen die een project kan krijgen in Vlaanderen’, aldus nog Philippe Vierin.

**Belgian Building Award 2014 voor niet
residentiële gebouwen**

**Genomineerd voor de beste toepassing van
keramische materialen, Wienerbergerprijs, bij
de Belgische prijs voor architectuur en
energie**

**Geselecteerd voor de Belgische prijs voor
architectuur en energie**

3. Bouw met Gevoel

“De Westhoek kent tot vandaag een sterke identiteit en belevingswaarde, mee bepaald door het (wederopbouw)erfgoed. Toch klinkt de roep om transformatie en vernieuwing steeds luider. Hoe het evenwicht vinden tussen behoud en vernieuwing is dé centrale vraag.”

Bouwen aan wederopbouw 1914/2050

Architectuur in de Westhoek

Erfgoedcel CO7
VAi / CVAa / Provincie West-Vlaanderen

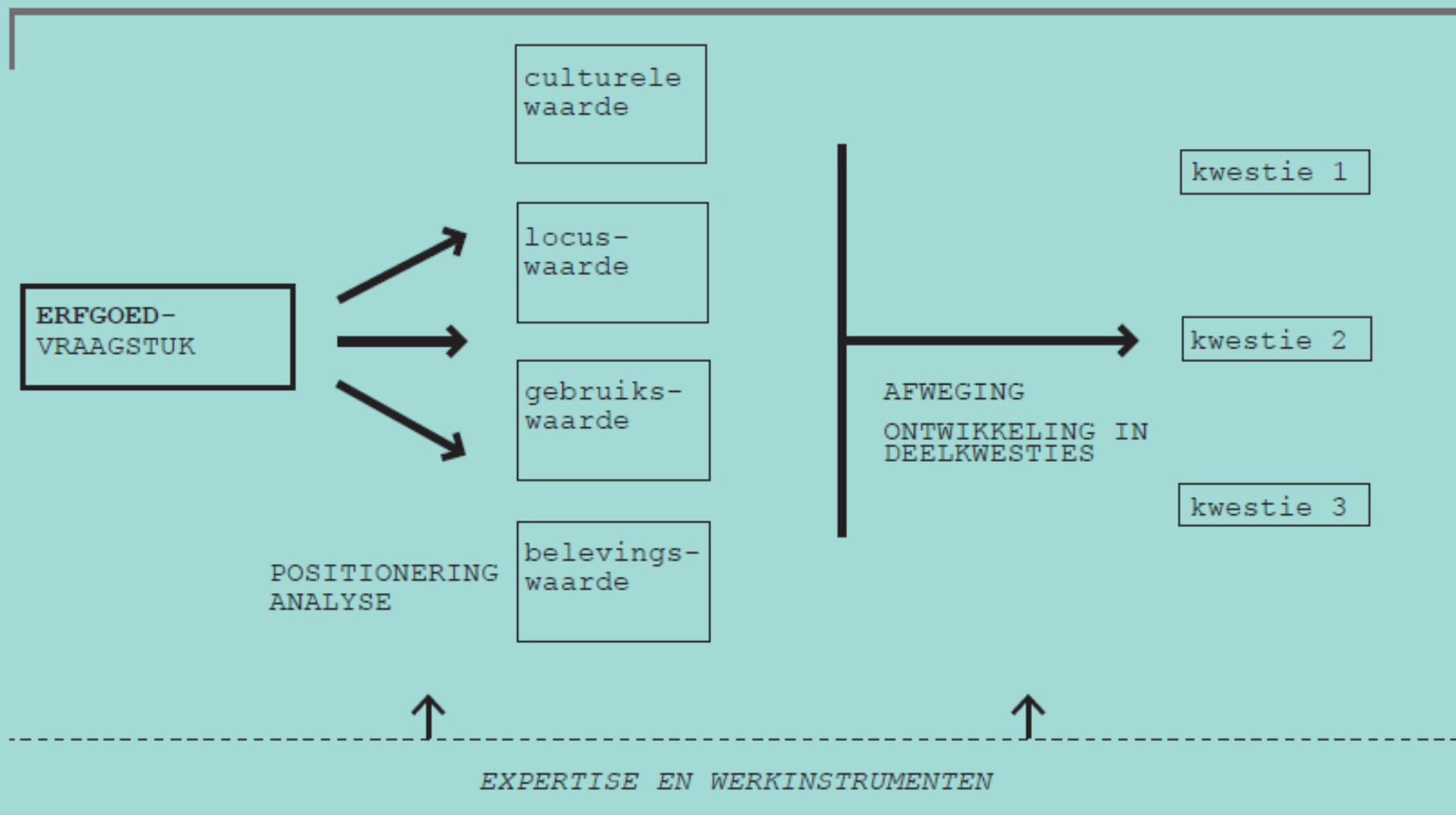

ATLAS VAN DE DORPEN VAN HEUVELLAND

stap 1.

Wat is de waarde van het erfgoed en waarom is het precies waardevol?

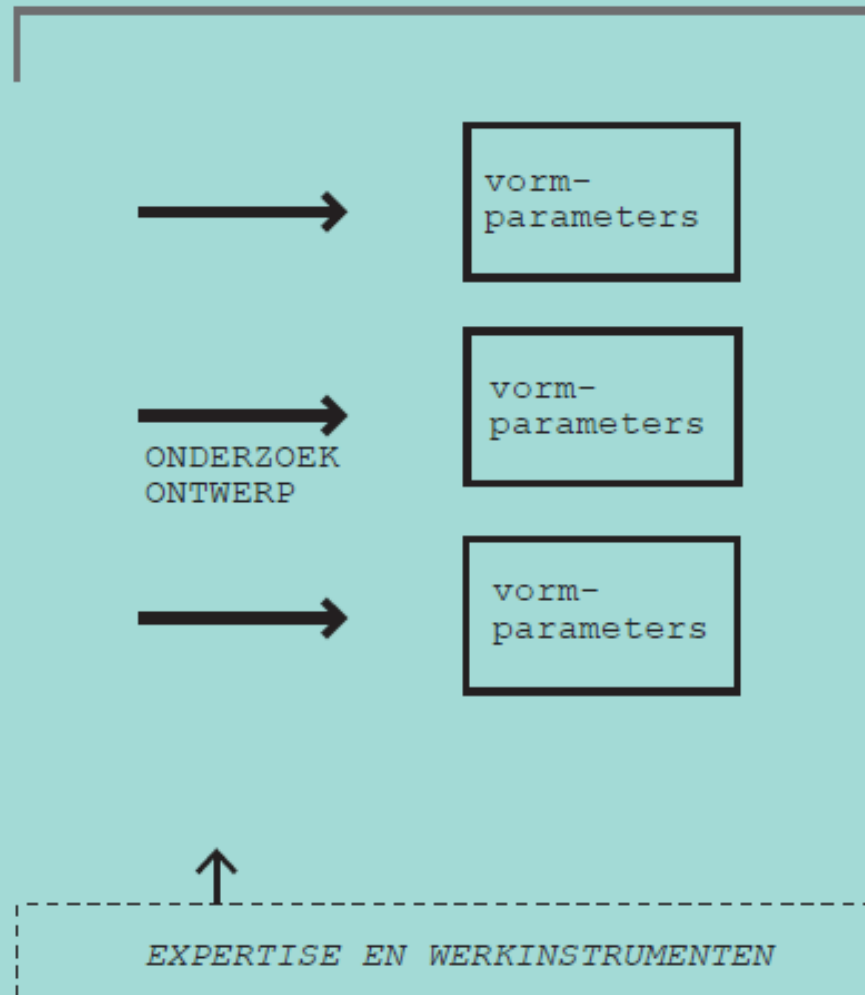
Welke zijn de te verwachten transformaties en welke willen we toelaten of net vermijden?

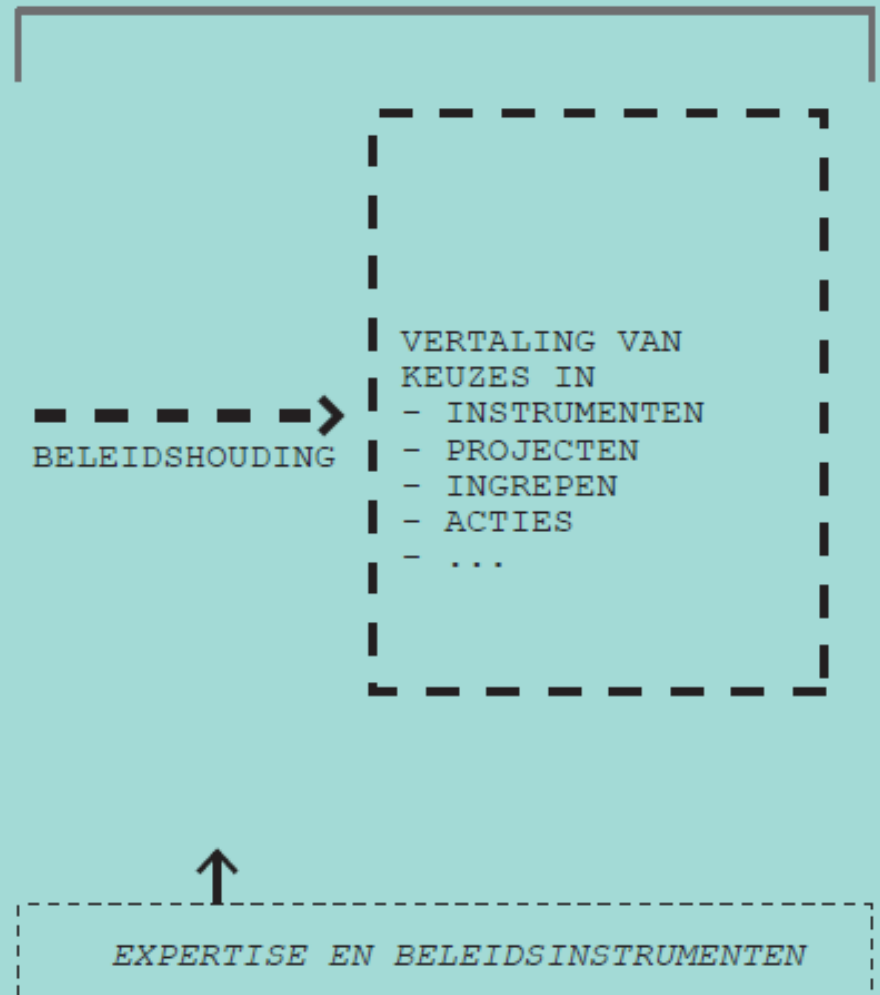
step 2.

Hoe kunnen deze transformaties vorm krijgen en wat zijn de ruimtelijke randvoorwaarden voor deze ontwikkelingen?

step 3.

Hoe kan de erfgoedwaarde verankerd worden maar ook de ontwikkelingsmogelijkheden?
Hoe pakken we dit praktisch aan?
Welke instrumenten zetten we hier voor in?

INSTRUMENTEN

Stimuleren: vrij

1. atlassen

8. vooroverleg
kwaliteitskamer

7. ontwerp, BKP,
voorbeelden

Bestaand: behoud

2. inventaris
CHE-gebied

Gewenst: transformatie

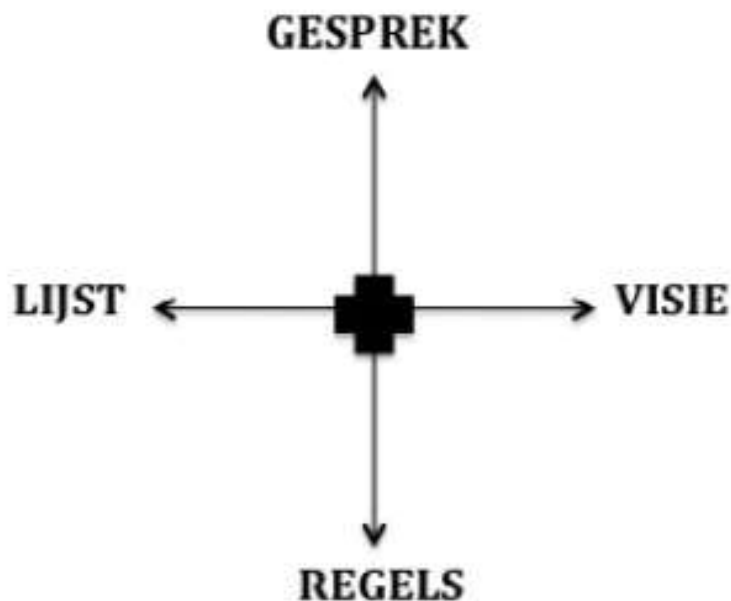
6. structuurplan
beleidsvisie

3. beschermd
erfgoed

4. verordening

5. RUP

Reguleren: vast

“Red de charmante gevels van Nieuwpoort”

CARL DEBRUYNE EN KARIN VANCOILLIE HOUDEN EEN PETITIEACTIE

NIEUWPOORT ► De charmante gevels van Nieuwpoort mogen niet verdwijnen. Met dat doel is het echtpaar Carl Debruyne en Karin Vancoillie met een petitie begonnen. Aanleiding is de bedoeling van een bouwpromotor om een flatgebouw op het Marktplain op te trekken.

De panden moeten wijken voor een appartementsgebouw. (Foto DVL)

Omgaan met (wederopbouw)erfgoed
in een veranderende maatschappelijke context.

BOUWEN MET GEVOEL

4. Faciliteer initiatief van onderuit en grijp kansen

5. Hou de vinger aan de pols

Evolutie bevolking sinds 2000 – 2019 en 2010 – 2019

De meeste grensdorpen kennen een **daling van de bevolking, uitzonderingen zijn** Mesen (index 2000: 110,26/+ 99*) , Beveren (index 2000 114,46/+ 93*), Izenberge (index 2000: 102,33/+ 9*) die zowel in vergelijking met 2010 en 2000 een index boven de 100 kennen.

Ook Hollebeke (index 2000: 102,97/ + 19*) en Reningelst (index 2000: 103,41/+48*) kennen een stijging van de bevolking. De index van 2000 is positief, de index 2010 is negatief. Ze kennen dus een terugval.

*absolute aantallen

Handel

+ Slagerij De Posterij in Roesbrugge zet na 80 jaar de vleesmolen af

19:05:20 um 06:05 Bagewiki up 19:05:20 um 16:02

Redacted KW

Een nieuw jaar staat voor velen synoniem met een nieuw begin. Zo ook voor André Delanote (64) en Véronique Mouton (59) van Slagerij 'De Posterij'. Op 1 januari hingen ze na 40 jaar hun slagersschort aan de haak. Daarmee verdwijnt de laatste slagerij uit het dorp. "Het is mooi geweest", vertellen Dré en Véro. "Nu gaan we samen genieten van kleine en grote dingen."

Handelsspanid te koop Prijs op aanvraag

8978 Watou

Ditze unieke erpand is gelegen in Watou (Oostvlemmende van Poperinge) net buiten gekend en het handelsdorp bij Iteule, met zijn ligging dichtbij de Franse grens en de beschermde over verkeerlende hie. **Meer weten?**

CONTACTEER

DETAILS

Bakkerij geert over te nemen in Dranouter

Handelspand te koop

Na 38 jaar (2018) hebben Hervé en Marleen beslist om hun bakkerij (**Watou**) te sluiten vanaf de week van 17 december e.k. Zij wensen hierbij hun klanten zeer hartelijk te bedanken.

Verkaveling dorpen Poperinge

Watou

- Communicatie verkoop eind 2017/voorjaar 2018
- 32 vrije bouwkavels –3 verkocht
- 25 kavels beschikbaar

